

Bestil tronskifte- mønten her

En stor del af tronskiftemønterne sættes i cirkulation, men her har du mulighed for at købe en eksklusiv, ikke-cirkuleret udgave. Denne tronskiftemønt viderefører traditionen fra tidligere tronskiftemønter. På den ene side ses et profilportræt af H.M. Kong Frederik 10., vendt mod højre. På den anden side af mønten er H.M. Dronning Margrethe 2. også afbildet i profil mod højre. Portrætterne er skabt af billedhugger Eva Hjorth, mens møntens design er udformet af Nationalbankens designchef, Jeanette Skov Jensen. Sidst en tronskiftemønt blev udstedt var i 1972, da H.M. Dronning Margrethe 2. overtog tronen efter H.M. Kong Frederik 9. Møntens diameter er 27 mm. Mønten leveres i en lille kuvert.

Der kan bestilles **maks. 5 mønter pr. kunde**. Hvis du bestiller flere end 5 mønter eller tidligere har bestilt disse mønter, vil antallet automatisk blive justeret inden afsendelse.

Mønten leveres i denne kuvert. Sammen med mønten modtager du vores nyeste møntbrochure

NORDFRIM

Bestil på www.nordfrim.dk eller kontakt os på mail@nordfrim.dk eller tlf. (+45) 64 82 12 56

MØNT BØRS 2024

3. NOVEMBER 10-16

Copenhagen Coin Fair

MøntBørs-medaljen 2024

Af Anders Harck

1624 er et skelsættende år inden for dansk numismatik, og det er derfor naturligt, at Dansk Numismatisk Forening fejrer et 400 års jubilæum med en Copenhagen Coin Fair mønt, der bærer en gengivelse af Christian IV's portræt fra en af de nye mønter, som blev udgivet i 1624, se fig. 1.

Hvad skete der i 1624?

For at finde baggrunden for de store tiltag på møntområdet skal vi søge lidt længere tilbage i tiden. En bondesøn fra Sandsverd i Norge gik i fjeldet med sin hammer og prøvede at slå på det nøgne bjerg i håb om at kunne opspore noget. Her lykkedes det faktisk at finde lidt sølv, og familien startede lidt tuskhandel (se Wilcke p.221 og Helleberg p. 25ff). Den 4. oktober 1623 blev der holdt forhør i Skien. Den anklagede hed Arne Verp, som var blevet taget på fersk gerning ved omsættelse af sølv til en meget lav pris.

Sølvfundet i Norge kan altså af myndighederne fastsættes til d. 4. oktober 1623, selvom fundet selvfølgelig er sket væsentlig tidligere. Kongen var meget begejstret for sølvfundet, idet bjergsølv gav store økonomiske muligheder.

Med hensyn til retten til det fundne sølv var det, ifølge Bjergloven af 1539, finderens som havde retten til at udnytte mineralforekomsten. Dette så kongen imidlertid stort på og befalede i et 'åbent brev' af 21 december 1623, at enhver, som havde købt ulovligt frembudt sølv, skulle levere dette til statholder Jens Juel.

Figur 1. Udgangspunktet for BørsMønten – Halvkronen 1624 (Hede 128, AH 23.13.3. Det bemærkes, at det er varianten uden 'DANI').

I marts 1624 blev der holdt takkegudstjeneste i alle danske kirker og med forårets komme rejste kongen i slutningen af april samme år til Norge for at se på forholdene omkring fundstedet. På et bjerg med udsigt over en elv 'Lågen' holdt kongen ifølge traditionen en pause og udpegede det område i dalbunden, hvor han ville anlægge en by 'Kongsberg' til bjergværksfolket. Stedet blev markeret med et mindesmærke i form af et kors, og dette mindesmærke er gennem tiderne blevet fornyet, så der den dag i dag findes et mindesmærke, og stedet kaldes 'Korset'.

Møntforordning af 14. februar 1624

Efter nogle møntmæssigt meget dårlige tider (1622-1623), hvor der kun er slået meget primitiv mønt på Frederiksborg under Johan Engelbrecht, bliver møntsystemet taget op til revision. Den 14. februar 1624 udstedes en forordning, som specificerer en lang række møntværdier (se Wilcke p. 218). Samtidig med udstedelsen af denne forordning flyttes møntværkstedet til nye lokaler i den senere Holmens Kirke, og Nicolaus Schwabe ansættes igen som møntmester.

De nye mønter, som fremkommer i 1624 omfatter Hedenumrene 124 til 137 (AH 23.8 – 23.21). Disse mønter er i det store hele de mest almindelige mønter fra Christian IV, hvorfor der har været tale om en meget omfattende udmøntning. I regnskaber er det anført, at der i perioden 6. februar 1624 til 1. januar 1625 modtoges for ca. 232.700 rigsdaler sølv til omsmelting. Dette kom som 71.067 rigsdaler fra Kongens Kammer, 136.000 rigsdaler fra Rentekammeret og resten i form af mindre mønt (primært Mark-stykker og Rytterpenge) fra private.

Figur 2, Speciedaler 1624. Hede 60B og 61B, AH 23.1 og 23.2

Alt dette er nok sket efter sædvanligt mønster, idet Danmark hidtil havde været et land uden bjergsølv, og lødigheden af mønt fra sådanne lande havde ikke så stor respekt. Wilcke antager derfor, at den beskrevne omsmelting er gået til de nævnte Hede-numre.

Ertzsølv fra Norge i regnskaberne

Som noget nyt er det i regnskaberne anført, at der ved mønten er modtaget ca. 240 kg Ertzsølv fra Norge. Dette er første gang, vi ser 'dansk' (dvs. norsk) sølv i møntregnskaberne. Wilcke antager, at dette sølv er anvendt til udmøntning af de mange speciedalere fra 1624, og vi ser for første gang i dansk mønthistorie en større udmøntning af multiple spe-

En sølvstuf (trådsølv) fra Kongsberg som består af næsten 100% rent sølv. De er sjældne på verdensplan, men var helt almindelige i Kongsbergminerne. Bergverksmuseet har bevaret sølvstuffer på op til 50 kg. Tråden befinder sig på The Natural History Museum, London. Foto: Aramgutang, commonswiki

cier. Kongen har følt sig overordentlig velhavende, hvilket da også var et ubestrideligt faktum på dette tidspunkt.

Ser vi på de udmøntede speciedalere er der flere typer. Her må det antages, at de helt specielle og meget sjældne typer, hvor kongens portræt afviger ved at have en pibekrave og kronen på bagsiden ikke bærer bøjler (figur 2, Hede 60B og 61B, AH 23.1 og 23.2), er de tidligste.

Disse første udmøntninger fra det norske sølv ses altså ifølge regnskaberne at være sket i København. Først i 1628 bliver der oprettet et møntværksted i Christiania (Oslo). Herefter blev det norske sølv kun transporteret til Christiania for at blive udmøntet her (AH kapitel 31).

Litteratur

- Hede H. (1964) : *Danmarks og Norges mønter*. Dansk Numismatisk Forening.
- Wilcke J. (1919): Christian IV's møntpolitik. *Numismatisk Forenings Medlemsblad*.
- Helleberg O.A. (2000): *Kongsberg Sølvverk 1623 - 1958*. Forlaget Langs Lågen.
- AH: <https://sites.google.com/view/cxhyrz-4>

Minegang i Kongsberg, Christian 7.s stoll / 'skråplanet'. Foto: Kjetil Bjørnsrud, commonswiki

DELTAGENDE HANDLERE

AGAU Metal Samlerforum

LINDNER
www.samlerforum.dk

Agris Ermansons

Letland

Arne Kirsch Sincona AG

Schweiz
www.sincona.com

Bruun Rasmussen Kunstauctioner A/S

bruun-rasmussen.dk

Coin and Ancient Art

Tyskland

Dag Rønning

Norge

Deba Prasad Chatterjee

Tyskland

Frederiksberg Mønthandel

www.frbmonthandel.dk

Haider Khairi Hasson

Hamrin & Svahn Mynt AB

Sverige
www.mynthandel.com

Heritage Auctions Europe

Holland
ha-europe.com/en/home

Kristian von Hornsleth

hornslethshop.com

Jahangir Hejazi

Sverige

J Pedersen Mynthandel

Sverige
www.jpedersen.se

Myntauktioner i Sverige AB

www.myntauktioner.se

Myntkompaniet

Sverige
www.myntkompaniet.se

Numismatic.dk

www.Numismatic.dk

Numismatik Farina

Odense Guld & Mønthandel

www.odensefrimont.dk

Oslo Montgalleri

www.oslomontgalleri.dk

Pilegaards Antikvariat & Mønthandel

www.pilegaards.com

Primitive Betalingsmidler

v/Niels Bjarne Nielsen

rahakauppa.com

Finland

Riibe Mynthandel

Norge
www.riibe.com

Schulman b.v.

Holland
www.schulman.nl

Stack's Bowers Galleries

Danmark/USA
stacksbowers.com

Svenska Mynthandlar- föreningen SMF

Sverige

Pecunia MM HB

Tyskland

Tri kamene s.r.o.

Slovakiet
www.trikamenestalmach.sk

VF-auktion

www.vf-auktion.dk

Westjysk Coins

westjysk-coins.com

FORENINGER

Dansk Numismatisk Forening

numismatik.dk

Amagerlands Numismatiske Forening

anf-mont.dk

Danish Token Club

www.danishtoken.club

Møntklubben Poletten

poletten.dk

Ordenshistorisk Selskab

www.omsd.dk

Svenska Numismatika Förening

numismatik.se

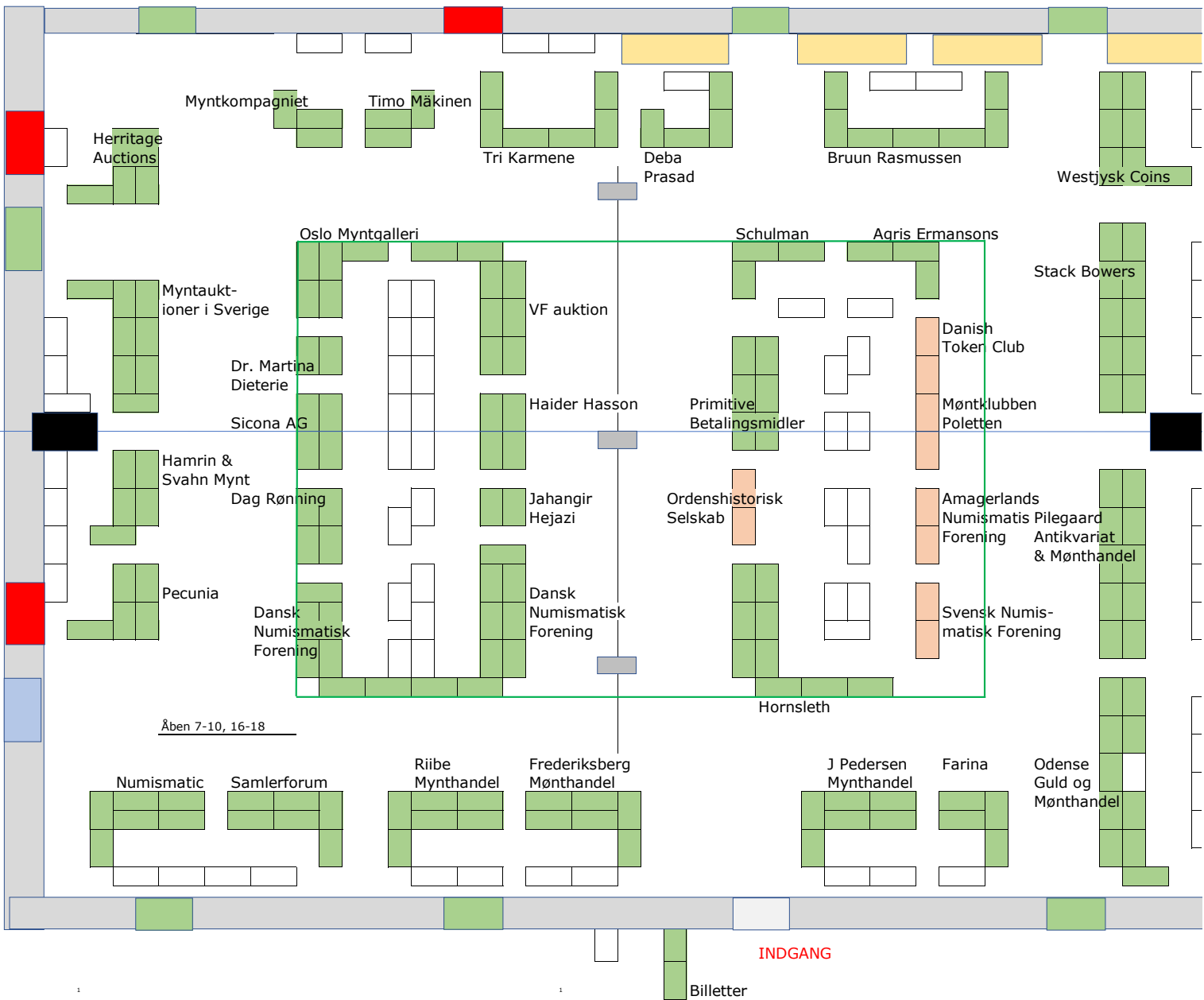

Slå op på DNF's online mønt-
kataloger med vurderingspriser:

møntkataloget.dk
seddelkataloget.dk

WESTJYSK COINS
KØB OG SALG AF GULD, SØLV,
GAMLE MØNTER OG SEDLER.
TLF.: +45 28 11 69 49
SØNDERGADE 9, 6920 VIDEBÆK
WWW.WESTJYSK-COINS.COM

MøntBørs-medaljen gratis for de første 50 betalende gæster samt medlemmer af DNF – så længe lager haves.

Medaljen fremstilles i legeringen “nordic-gold”, og uddeles gratis til medlemmer af DNF på MøntBørsen 2024 – personlig afhentning og kun på dagen. Kan efterfølgende købes for 100 kr. for medlemmer af DNF – 150 kr for andre (100 kr. på Børs-dagen).

Diameter: 30 mm. Vægt: 13 g.

Fremstilles også i sølv – pris 325 kr. for medlemmer af DNF – 500 kr for ikke-medlemmer.

Idé og design: Torben Juul Hansen.

Fremstilling: Villadsen Metal & Design.

Bestillinger modtages så længe lager haves – kasserer@numismatik.dk

Leveres ved fuld betaling (eventuelle omkostninger ved forsendelse tillægges) til DNFs bankkonto:
DK-Bank 1551 – 3517 556300. MobilePay: 94 27 50.

SINCONA
GROUP

AUCTIONS · NUMISMATICS · GOLD · BULLION

Consign your coins to one of the leading European auctions houses:

www.sincona.com

Frederiksberg Mønthandel

V/ Palle Rytter Nielsen

Gammel Kongevej 146 st. · 1850 Frederiksberg C
Tlf. 3323 8505 / mobil 5385 2796

frbmonthandel.dk

Oslo Møntgalleri A/S

DANMARK

KØB · SALG · VURDERING · RÅDGIVNING
MØNTER · MEDALJER · PENGESEDLER
GULD · SØLV

BUTIK: Klamsagervej 35 ST, DK-8230 Åbyhøj
+45 21214799 · mm@oslomontgalleri.dk

NETBUTIK: www.oslomontgalleri.dk

Et helt specielt minde til en særlig dag

Fra motiv til medalje fra et digitalt foto

Villadsen Metal & Design

4056 8906 · danske-medaljer.dk

Mønter & sedler købes, sælges og vurderes

Frimærker, Pokemon-
& Magic-kort tages
ind til vurdering
af 3.-part

FREDERIKSBERG MØNTHANDEL

Palle Rytter Nielsen

Gammel Kongevej 146 st. · 1850 Frederiksberg C

Tlf. 3323 8505 / Mobil 5385 2796

frbmonthandel.dk

New items coming soon....
Gold, silver and banknotes

RAHAKAUPPA.COM

Heritage Auctions Europe
ha-europe.com

Danish Token Club

Den eneste af sin art! – Stiftet 1979

danishtoken.club

1.400 forskellige lots om året med billeder.

Besøg vores stand – Gratis vognpolet
(så længe lager haves).

Bliv web- medlem...

i Dansk Numismatisk
Forening

Spar 150 kr.

Web-medlem: 200 kr.

Almindelig kontingent: 350 kr.

Web-medlemmer har de samme muligheder
for at deltage i foreningens arrangementer og
auktioner som almindelige medlemmer.

Medlemsblade og auktionslister får du med
email – eller du henter dem selv fra vores
hjemmeside.

Se alt om DNFs auktioner, bogtilbud og om
indmeldelse i foreningen på: numismatik.dk

numismatik.dk

Auktionslister · Bogbestillinger · Indmeldelse og meget mere